

Připravili jsme pro vás velikonoční rozesílku 7/2021. Najdete v ní pozvánky na akce a kampaně (str. 2–5), upozornění na grantové výzvy (str. 1), inspiraci a náměty (str. 7), program Učíme se venku (str. 8), projekt Škola pro udržitelný život (str. 9), tipy na pomůcky a publikace (str. 13), nabídku vzdělávání (str. 10, příloha 1), nabídku výukových programů a projektových dnů pro školy (str. 11–12), zprávy a informace.

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí. Jakmile situace dovolí, sdělíme vám termíny plánovaných vzdělávacích akcí.

Akce do DIÁŘE:

Čtvrtek 1. dubna	Zahájení osvětové kampaně Ptáci – žijí tady s námi www.liska-evvo.cz
Po – Pá 19.–23. dubna	Týden pro Zemi www.alcedovsetin.cz , www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 3. června	XX. Krajská konference o EVVO, téma: Cíle udržitelného rozvoje www.liska-evvo.cz

Zprávy z LÍSKY

Férový obchůdek a kancelář LÍSKY otevíráme zpravidla v pondělí a čtvrtek. Doporučujeme předem zavolat na tel. 605 806 840, nebo se ozvěte na infoevvo@seznam.cz

Měsíc duben je obvykle plný programů. Letos se většina přesouvá do online prostoru a aktivit s rodinou. Připravujeme pro vás osvětové kampaně, projektové dny a výukové programy. Vzdělávací akce pro pedagogy a lektory EVVO nabízíme NOVĚ i online. Promyšlíme, pořizujeme a kompletujeme sady pomůcek a materiálů pro učení venku, zejména v projektu Učíme se venku s Lískou, podpořeného MŽP. Vytvoříme 4 nové programy pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVČ, pro pedagogy i novou metodiku s ověřenými náměty pro jednotlivá roční období. Pokračujeme v koordinaci programu Škola pro udržitelný život pro náš region – zapojeny jsou ZŠ Huslenky a ZŠ INTEGRA Vsetín.

Osvětové kampaně LÍSKY

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 31. října)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené – podpora Fairtrade (celoročně)

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Po dobu trvání dané kampaně poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi. V regionu jsou připravovány programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Některé texty rozesílky zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

Archív rozesílek:

www.liska-evvo.cz/rozesilka

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Osvětové kampaně Lísky – výzva k zapojení
- 2 Ptáci – žijí tady s námi, kalendář akcí
- 3 Ptáci – žijí tady s námi, soutěžní výzva
- 4 TZ Narozneniny Lísky
- 5 TZ Hodina Země
- 6 TZ Ptáci – žijí tady s námi
- 7 Banner Férová snídaně
- 8 Víze vzdělávání pro Česko

Zdroje (nejen) pro EVVO

■ Jak pečovat o životní prostředí? Vzdělání dětí podpoří dotace Výzva č. 1/2021: Pilíře EVVO

Ministerstvo životního prostředí podpoří projekty, které zlepší povědomí dětí o životním prostředí. Dotace směřují do nových i navazujících vzdělávacích programů zaměřených na témata změny klimatu, udržitelné spotřeby nebo třeba prevence vzniku odpadů, a to jak offline, tak online formou.

Žádosti lze podávat od 15. 3. do 31. 5. 2021, podpořené projekty musí být realizovány nejpozději do 31. 12. 2024

www.mzp.cz/cz/news_20210226-jak-pecovat-o-zivotni-prostredi-Vzdelani-deti-podpori-dotace

■ Sážíme budoucnost: Granty na výsadby stromů

Vyhlašovatel Nadace Partnerství <http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2680366&apc=nF2xx1-->

■ Výzva Sážíme budoucnost – hlavou – srdcem – rukama

Nadace Partnerství vyzývá: zasadte se s námi o lepší budoucnost a přidejme společně do české krajiny 10 milionů stromů pro odolná města a zdravou krajinu. www.sazimebudoucnost.cz

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2020 členové Klubu Lísky zaslali 42.900 Kč. Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2020 jsme z vašich darů získali 14.406 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

Pozvánky

XX. Krajská konference o EVVO

Jubilejní akreditovaná vzdělávací akce na podporu krajského systému EVVO ve Zlínském kraji.

TÉMA: Cíle udržitelného rozvoje – jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa.

Zlín, 3. 6. 2021, prostory Fakulty technologické, UTB Zlín

REFERÁTY, WORKSHOPY A PREZENTACE PŘIPRAVUJÍ:

- Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc., vedoucí Katedry rozvojových a environmentálních studií UP Olomouc: **Dějiny blízké budoucnosti – sedm možných scénářů.**
- RNDr. Yvonna Gailly, Ekologický institut Veronica: **Jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa.**
- Mgr. Ing. Lenka Pánková, ARPOK Olomouc: **Globální rozvojové vzdělávání v životě školy.**
- Bc. Petr Kucka, Centrum Veronica Hostětín: **Příklady programů pro školy.**
- Ing. Jan Smrčka, Simona Neprašová, Tereza Praha: **Jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa na příkladu Ekoškolky.**
- Mgr. Helena Nováčková, Lipka Brno: **Jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa na příkladu ověřených témat a námětů v programu MŠ.**
- Mgr. Helena Nováčková, Bc. Tadeáš Žďárský, Lipka Brno: **Růst či nerůst?**
- Mgr. Johana Krajčirová, Mgr. Ing. Lenka Pánková, ARPOK Olomouc: **Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) – inspirace do výuky.**
- Doc., RNDr. Jan Růžička, Ph.D. Fakulta technologická UTB: **Laboratorní pokus.**
- Mgr. & Mgr. Bohuslav Sedláček, ZŠ Vsetín, Rokytnice: **Jeden svět na školách.**
- RNDr. Blažena Hušková: **Místně zakotvené učení.**
- Mgr. Lenka Pavelčíková, DDM Šikula Uherské Hradiště: **Příhody ze zahrady líšky Bystroušky.**
- Ing. Jan Smrčka, Simona Neprašová, Tereza Praha: **Čtyři příběhy Ekoškolky.**
- Mgr. Helena Nováčková, Lipka Brno: **Luční školka.**
- Mgr. Vladimír Šácha, VIS Bílé Karpaty: **Voda – život v každé kapce**

Dopolední program i workshopy proběhnou ve dvou sekcích:

Sekce A
pro MŠ a I. stupeň ZŠ
Sekce B
pro II. stupeň ZŠ a SŠ

www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference

Přihlášky do 21. 5. 2021.

■ Konference Úspěch pro každého žáka 2021 Na vlně změny, 20. dubna 2021

Více na <https://ucimekvalitne.cz/2021/>

Pozvánky

■ Férová snídaně, sobota 8. května 2021

Připojte se mezi letošní účastníky Férové snídaně, a podpořte tak společnou akci pěstitele po celém světě. Letos snídáme na výletě!

Férová snídaně www.ferovasnidane.cz je pikniková akce na podporu pěstitelů, koná se na Světový den pro fair trade. Letos budeme kvůli COVID-19 férově snídat na výletě. Ukažte svůj zájem o životy pěstitelů ve svém okolí i v dalekých zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Vyrazte na výlet, vezměte s sebou své nejbližší a do košíku si přibalte lokální a fairtradové dobroty.

CO NYNÍ MŮŽETE UDĚLAT:

- **zkontrolujte své místo na mapě** www.ferovasnidane.cz
- **dejte o Férové snídaně vědět ve svém okolí** – řekněte o registraci svým přátelům nebo napište výzvu k registraci do médií či městského zpravodaje, použít k tomu můžete fairtrade.cz/news/letos-posnidame-ferove-v-prirode

Zapojit se můžete i dalšími osvětovými akcemi, svou spotřebou fairtradových výrobků nebo vzděláváním.

Více na www.fairtrade.cz/zapojte-se, stáhněte si v sekci Globálního vzdělávání třeba pár nových vzdělávacích lekcí.

Sledujte www.facebook.com/ferovasnidane.

Pro novinky z fairtradového světa se přihlaste k odběru newsletteru, 4krát/ročně zdarma, www.fairtrade.cz/newsletter.

■ Jak se žije zvířatům v ZOO Zlín?

ČTVRTEK 22. DUBNA 2021, V 17:00 hodin

Online beseda s ředitelem ZOO Zlín a vsetínským rodákem Romanem Horským nejen o tom, jak se ve zlínské ZOO žije zvířatům, ale také jejich řediteli.

www.facebook.com/events/907729746736509/

■ Webinář Badatelsky orientované vyučování – úvod, 28. dubna 2021, lektor Mgr. Lenka Pavelčíková

www.projektsypo.cz/webinare.html

www.npi.cz/webinare/295-badatelsky-orientovane-vyucovani-bov-uvod

■ Virtuální třída

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty nabízí online výukový program HMYZ pro žáky 1.–3. ročníku ZŠ.

Více informací 734 645 730, visbk@bilekarpaty.cz

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata –
PTÁCI, ZAHRADA, STROMY, FAIR TRADE
a místní udržitelná ekonomika,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu
s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě
a životnímu prostředí.

Každá kampaň má **klíčovou akci a kalendář akcí**, sestavený i z vašich aktivit a programů. Ke kampani je vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály**, **metodické listy** či **pomůcky**.

Ke zveřejnění a sdílení uvítáme i vaše náměty a materiály. Kampaň je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

Osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi, 12. ročník

1. dubna zahajujeme 12. ročník osvětové kampaně LÍSKY „Ptáci – žijí tady s námi“

LÍSKA, její členské a partnerské organizace, školy a muzea chystají po celý duben rozmanité aktivity.

Na facebookové stránce kampaně budou zveřejňovány zajímavé informace ze života ptačí říše i pozvánky na akce,

www.facebook.com/ptacizijitadysnami/?ref=br_rs

Koordinátor: LÍSKA, z.s.

Garant: CEV Žabka při SVČ Klubko Staré Město

www.liska-evvo.cz/doc/ptaci-ziji-tady-s-nami

Ptákem roku 2021 je káně lesní

Cílem udělení titulu káni je lépe představit veřejnosti tento hojný, ale přehlížený druh naší krajiny. Pozorováním kání lesních se můžete dozvědět více o způsobu života jinak spíše plachých a nepočtených dravců.

www.birdlife.cz/ptak-roku-2021-kane-lesni/

Mezinárodní den ptactva

Tradice oslav Dne ptactva připadá na 1. dubna a sahá až do dob Rakousko-Uherské monarchie. Tradici založil slovenský přírodovědec Oto Herrmann (1835–1914).

Jedním z jeho hlavních cílů je obrátit pozornost veřejnosti k nebezpečím ohrožujícím ptáky na celém světě a pomoci tak jejich ochraně a ochraně jejich stanovišť

Tipy na ptačí objevování a bádání:

- online učební hra na poznávání ptáků podle vzhledu nebo zpěvu: <http://hry.birds.cz/>
- vydejte se jako Sherlock Holmes po stopách ptáků: <https://ucimesevenku.cz/laborator-v.../mestsky-ptaci-detektiv/>
- 1. stupeň – můžete badatelsky pátrat, proč mají ptáci různé zobáky? <http://badatele.cz/portfolio/cz/podle-nosa-poznas-kosa>
- 1. stupeň – jací ptáci žijí okolo našeho bydliště? <http://badatele.cz/portfolio/cz/ptaci-kolem-nas>
- 2. stupeň – vejce a život slepice: <http://badatele.cz/lesson/cz/vejce-a-zivot-slepice>
- 2. stupeň – fyzikální jevy přetlaku a podtlaku vám objasní vejce v lahvi: <http://badatele.cz/lesson/cz/vejce-v-uzkych>
- Pokud máte rádi ptačí zpěv stáhněte si aplikaci do mobilu: <https://bit.ly/3dqTiOp>
- Další tipy na hry a lekce aneb Ptakoviny domácí: <https://globe-czech.cz/detail/cz/ptakoviny-domaci>

ZDROJ: TEREZA Praha

Učíme se venku – ptačí náměty

Objevujte, hrajte si a žasněte s dětmi venku.

- Ptačí zobáky** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#zobaky>
- Sbírkou peří** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#peri>
- Ptačí masky** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#masky>
- Ptačí křídla** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#kridla>
- Ptačí hnízda** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#hnizda>
- Ptačí divadlo** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#divadlo>
- Ptačí krmítko** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/krmitko/>
- Krmítko pod dohledem** <https://ucimesevenku.cz/laborator.../krmitko-pod-dohledem/>
- Ptáci ve městě** <https://ucimesevenku.cz/laborator.../mestsky-ptaci-detektiv/>
- Vodní ptáci** <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/vodni-ptaci/>
- Hnízdní krmítka** <https://jdeteven.cz/games/cz/tohle-neni-krmitko>

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2021

strana 4

Osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi, 12. ročník

**12. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPAŇE
PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI**

1. 4. – 2. 5. 2021 Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji

NÁZEV AKCE A DATUM KONÁNÍ	KONTAKT NA PŮRÁDATELE
Poznáváme ptáky 19.–23. 4. 2021	SVČ Klubko Staré Město http://www.cevzabka.xf.cz/ , cevzabka@klubkosm.cz , 602643117
Pestrost ptačího světa, interaktivní výstava 26.–30. 4. 2021	SVČ Klubko Staré Město http://www.cevzabka.xf.cz/ , cevzabka@klubkosm.cz , 602643117
1. DUBŇNA – 2. KVĚTNA 2021	
Kamarádi z ptačí říše soutěžní výzva, 2. ročník	LÍSKA, z.s. infoevvo@seznam.cz
Výtvarně-literární soutěž pro děti	Spolek pro obnovu zámeckého parku v Brankách palatovablanka@seznam.cz
Adoptuj si svého ptáčka	DDM Pastelka Uherský Ostroh strachotova@ddmpastelka.cz
Ptačí pozorovatelna interaktivní prvky v přírodní zahradě	Envicentrum Vysoké Pole www.prokrajinu.cz
Ukázková přírodní zahrada a sad interaktivní prvky v přírodní zahradě	Centrum Veronika Hostětín www.hostetin.veronika.cz
Užijme se venku námitky na pozorování a aktivity	TEREZA, LÍSKA https://ucimesevenku.cz/ - www.facebook.com/ucimesevenku/
Monitoring čápů celostátní akce	Česká společnost ornitologická https://cap.birdlife.cz
Atlas hnízdního rozšíření ptáků Dlouhodobý monitorovací projekt, který každoročně sleduje vývoj početnosti většiny druhů u nás hnízdních ptáků.	https://db.citizenscience.cz/?p=1418

20. 3. Světový den vrbáčů | 1. 4. Mezinárodní den ptačtva | 2. 5. Vítání ptačího zpěvu | 8.–9. 5. Světový den stěhovavých ptáků (2. víkend v květnu)

Metodické listy do výuky či materiály k tématu můžete získat v LÍSCĚ - infoevvo@seznam.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. [www.facebook.com/Ptáci – žijí tady s námi](https://www.facebook.com/Ptáci-žijí-tady-s-námi)

**SPOLEK
PRO OBNOVU ZÁMECKÉHO PARKU
V BRANKÁCH**

**VYHLAŠUJE
VÝTVARNĚ - LITERÁRNÍ SOUTĚŽ
PRO DĚTI**

**Téma: Zjistí a nakreslí ptáčka, kterého ornitologové zvolili „PTÁKEM ROKU 2021“
nebo o něm napíše básničku či příběh.**

Kategorie: MŠ, ZŠ – 1. st., ZŠ – 2. st.

Doporučený formát: A4, A3

Výtvarná technika: libovolná

Své práce odevzdejte v: ZŠ a MŠ Branky, ZŠ a MŠ Chorym, ZŠ a MŠ Police nebo zašlete na adresu: Spolek pro obnovu zámeckého parku, Branky 295, 756 45 do 30.4.2021.

Vítězové obdrží diplomy a hezké věcné ceny!

LÍSKA, z.s.
**vyhláší soutěžní výzvu pro děti
a rodiny s dětmi, 2. ročník
KAMARÁDI Z PTAČÍ ŘÍŠE**

Soutěžní úkol číslo 1: **KDO PŘEZIMUJE A KDO LETÍ
ZA SLUNÍČKEM**

Soutěžní úkol číslo 2: **PTAČÍ PŘÍBĚH**

Soutěžní úkol číslo 3: **DOPLŇOVAČKA**

Soutěžní úkol číslo 4: **POMÁHÁM PTAČÍM SOUSEDŮM**

Doporučený věk: 3–12 let

Vyberte si aspoň jeden ze soutěžních úkolů.

**Splněné úkoly, doložené zprávičkou, fotografií či
obrázkem, opatřené kontaktními údaji:**
jméno a příjmení autora, škola, věk, e-mail,
zasílejte do 7. 5. 2021 na adresu:
infoevvo@seznam.cz, HESLO: Ptáci

Celé znění ptačí výzvy najdete v příloze.

Jaro ožívá

Ani v době omezení pohybu bychom neměli sedět doma. I když se nedostanete moc daleko, chodte do přírody ve svém okolí a sledujte přilet poslu jara. Kdo jimi jsou? Přece čáp, vlaštovka, rorýs, kukačka, vlha a břehule. Jejich první pozorování jistě potěší.

Nezapomeňte je zadat na www.springalive.net.

Čápi se vracejí. Zapojte se do sledování hnízd

Sledujte mapu hnízd čápů bílých na www.birdlife.cz/capi Kdy obsadí zbývající hnízda? Kolik párů přiletí a kolik vyvedou mláďat? Odpovědi na tyto otázky zjišťuje Česká společnost ornitologická s pomocí veřejnosti.

Podívejte se do mapy, jestli není hnízdo čápů i ve vašem okolí a zaznamenejte, jestli už čáp přiletěl.

Více informací hledejte na birdlife.cz/capi

Zprávy z webu a tisku

Líska oslavila 14. narozeniny

Připomněli jsme si lískové narozeniny, už podruhé bez otevřených dveří či Férové kavárny. Vážíme si velmi všech přání, vyjádření podpory, objednávek programů a workshopů, nákupů ve Férovém obchůdku. Loňský rok jsme zvládli, zejména díky obrovskému zájmu o projektové dny, workshopy a sady pomůcek Jak učit POLY či Učíme se venku.

Letos nám zatím situace dovoluje pouze online prostor. Nevzdáváme to a tak, pokud ještě máte zájem, nabízíme online workshopy pro učitele MŠ, ŠD, SVČ a ZŠ, jak jinak než na naše lísková témata - zahrada (plánování, budování, využití, náměty aktivit i pomůcek), učíme se venku, badatelka, polytechnika.

Vzdělávání můžeme podpořit zajištěním sad pomůcek na míru.

Kontakt: infoevvo@seznam.cz

Přízeň a podporu programům LÍSKY můžete vyjádřit prostřednictvím portálu DARUJME.CZ

www.darujme.cz/projekt/1203070

a Klubu LÍSKY

www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky

DĚKUJEME.

Tisková zpráva v příloze.

studijní centrum BASIC

TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ PŘI UČENÍ A NEDOKÁŽETE MU POMOCT?

tel.: 734 442 120 | www.basic.cz

Zapojte se do ankety Strom roku

Pokud letos neplánujete sázet, ale znáte strom, který si zaslouží pozornost a péči, podělte se s námi o jeho příběh. Nominujte ho do ankety Strom roku 2021.

www.stromroku.cz

Hodina Země měla rekordní počet účastníků. Zavázali se snížit emise CO₂ o téměř 3300 tun.

V sobotu 27. března proběhla Hodina Země, celosvětová kampaň na ochranu klimatu. Do akce se u nás i přes svízelnou situaci zapojil rekordní počet účastníků: 143 obcí a 110 firem. Hodina Země cílí na obce, firmy i na jednotlivce. Z 3000 účastníků si 1230 stanovilo svůj klimatický závazek, díky kterému se za rok ušetří na 3300 tun CO₂. Akci koordinoval Ekologický institut Veronica.

"Z letošní účasti jsme nadšeni", říká koordinátor akce Petr Ledvina. "Připojilo se o 20 obcí více než loni a dokonce 17 statutárních měst. Takový počet jsme ještě nikdy neměli. Zúčastnilo se téměř 2x více firem a svůj klimatický závazek přijalo 1230 jednotlivců, což je 2x více než loni".

Mezi osobní klimatické závazky patřilo například méně létat, méně jezdit autem, méně jíst maso nebo méně topit. Společně se lidé zavázali uspořit ve svých domácnostech na 3300 tun CO₂. "K akci na webu se můžete připojit ještě celý týden. Na výběr máte ze 13 navrhovaných opatření nebo si můžete stanovit závazek vlastní", nabízí Petr Ledvina.

Na hodinu potmě osvětlení v řadě obcí a měst. Důležitější než symbolické jednohodinové zhasnutí jsou ale klimatické závazky jednotlivých obcí. A ty jsou letos významnější než předchozí roky a týkají se i uhlíkové neutrality.

Brno na webu Hodiny Země deklaruje svůj závazek snížit emise CO₂ o 40% do roku 2030 a tento závazek podpořilo zhasnutím Špilberku či Nové radnice. Praha má za cíl uhlíkovou neutralitu v roce 2050 a zhasla historické dominanty a významné památky téměř na 50 místech. Potměnely Karlův most, Petřínská rozhledna, Národní divadlo i Staroměstská radnice.

Obec Svatý Jan pod Skalou se přidala ke klimatické žalobě a hodlá více využívat obnovitelné zdroje. Nejrozsáhlejší cíle má pravděpodobně středočeské město Jesenice, které se zaměřuje na využití obnovitelných zdrojů, úspory a využití dešťové vody. Další významné závazky si stanovili v Karlových Varech, Jihlavě či v Písku, kde chtějí budovat energeticky pozitivní čtvrtě. Své klimatické závazky si dávají i další subjekty - firmy, hotely, kavárny a školy.

"Vlna solidarity a pocitu vzájemnosti se projevila i v zájmu o ochranu klimatu. Děkujeme všem, kteří si našli hodinu pro ochranu klimatu", děkuje Yvonna Gaillyová, ředitelka Ekologického institutu Veronica.

Hodina Země je nejrozsáhlejší celosvětová klimatická akce, ve které si od roku 2007 miliony lidí připomínají nutnost co nejrychleji zastavit vypouštění skleníkových plynů. V České republice se koná od roku 2010.

www.hodinazeme.cz • www.earthhour.org

www.facebook.com/events/4076775335686203

KONTAKTY: Petr Ledvina, Ekologický institut Veronica, petr.ledvina@veronica.cz, 776 057 637, koordinátor kampaně

O Hodině Země

Hodina Země je každoroční mezinárodní akce, jejímž cílem je atraktivním způsobem upozornit na změnu klimatu. Hodina Země povzbuzuje jednotlivce, obce a organizace k zhasnutí světel na dobu jedné hodiny od 20.30 do 21.30. Tradici akce založil Světový fond na ochranu přírody (WWF). První ročník se konal v roce 2007 v Sydney v Austrálii. Na hodinu tehdy zhasla světla na slavné budově australské opery, do kampaně se zapojily více než 2 miliony lidí. Během let se tato úspěšná akce rozšířila do celého světa a koná se vždy poslední sobotu v měsíci březnu. Od roku 2010 se koná i v České republice, kde ji koordinuje Ekologický institut Veronica.

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí, www.sfpz.cz a www.mzp.cz.

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

■ Jak učit Poly

V loňském roce jsme v Lísce vydali **metodikou pro pedagoga Jak učit s POLY**. Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ. Environmentální výchova. Polytechnické vzdělávání.

Vydáno v projektu „Jak učit POLY“. Projekt spolufinancován Zlínským krajem.

Pro práci s metodikou je připraven akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy a 5 sad pomůček. Sady pomůček lze dodat po dohodě, na míru školy, projektu MAP, šablon apod.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/metodiky

■ VODA – život v každé kapce

Vzdělávací program pro žáky II. stupně základních škol a víceletých gymnázií, který LÍSKA nabízí školám už třetím rokem. Jakmile situace dovolí, mohou se školy opět hlásit.

Tematický projektový den ve škole na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji přírodovědné gramotnosti, osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zvyšuje znalosti a dovednosti v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady znečištění i úbytku vody, podporuje šetrné spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou s dopadem na naplňování cílů udržitelného rozvoje.

6. ročník: Cesta VODY

7. ročník: VODA v krajině

8. ročník: Spotřeba VODY

Žáci se aktivně seznamují s příčinami a dopady ohrožení vody, získávají náměty na možnosti odpovědného spotřebitelského chování a zodpovědného hospodaření s vodou.

Pro učitele byla vydána **Metodika – doporučení k projektovému dni, k zapůjčení je sada pomůček** (seznam v metodice).

Pro lektory jsou zpracovány manuály a sady pomůček k výuce.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí č. 58/32/20. Spolufinancováno z prostředků Zlínského kraje a Povodí Moravy, s.p.

www.liska-evvo.cz/doc/voda-zivot-v-kazde-kapce-1

■ CITIZEN SCIENCE – Občanská věda v České republice

Zajímá vás věda, chcete se jí věnovat, ale přitom už nechcete studovat? Řešení je nasnadě: přidejte se k nějakému projektu občanské vědy. Stanete se tak spolupracovníkem profesionálních vědců, ale hlavně posunete své vědění zase dál.

Občanská věda neboli vědecký výzkum prováděný dobrovolníky nevědci zažívá v posledních letech boom.

Databázi projektů, námětů pro školy, děti a rodiny najdete zde www.citizenscience.cz

■ Programy LÍSKY pro rodiny s dětmi

Vybírat můžete z nabídky exkurzí, víkendových a prázdninových pobytů, táborů, programů i soutěží.

www.liska-evvo.cz/doc/rodiny-s-detmi

Volné chvíle můžete s dětmi trávit VENKU, například ve společnosti skřítků Lískáčka – zpřístupnili jsme všechny vytvořené metodické listy,

www.liska-evvo.cz/doc/namety-lisky

Náměty na pozorování, tvoření a hry v přírodě najdete zde www.liska-evvo.cz/doc/namety-a-pomucky

Nově zde najdete **Hravé učení pro děti**,

www.liska-evvo.cz/doc/hrave-uceni-pro-deti

■ Inspirace z Přírodovědného centra TRNKA při DDM Šikula Uherské Hradiště

Najdete na webových stránkách DDM Šikula, www.ddmsikula.cz

■ Úkoly lišky Bystroušky

DDM Šikula Uherské Hradiště připravil úkolovou soutěž.

- Zapojit se může každý, kdo rád pozoruje a zkoumá své okolí.
- Úkoly můžete plnit kdykoliv. Zapojit do soutěže se můžete také kdykoliv v jejím průběhu.
- Plňte úkoly, které se vám líbí. Nemusíte plnit vše. Nezapomeňte, že kreativně se meze nekladou.

Řešení úkolů zasílejte na e-mail:

lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz

Nové úkoly vychází vždy 1. a 3. středu v měsíci.

Registrace do soutěže: lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz

Více na: www.ddmsikula.cz

■ Výrobky zn. Lesní svět. „Objevujte přírodu hravě“

Vyrábíme naučné prvky, interaktivní tabule a edukační hry z českého certifikovaného dřeva.

Nabízíme rozsáhlou sbírku autorských českých ilustrací i textů, profesionální grafické i výrobní zázemí, kreativitu, ale hlavně srdce, které je nedílnou součástí a motorem Lesního světa.

Viz naše reference [Lesní svět](#).

Prvky mohou být využívány v návrzích, týkajících se edukačních projektů. Jedná se např. o interaktivní Věže poznání, Skládačky, Pexesa, Kukátka, Naučné tabule, Pozorovatelný, Smyslové chodníky, Labyrinty, Doskočiště, Fotostěny atd.

Více na www.lesnisvet.cz

■ Staňte se Fairtradovou školou,

www.fairtradoveskoly.cz/kontakt

Učíme se venku

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Pokud hledáte inspiraci ven, připojte se ke skupině UČÍME se VENKU na Facebooku www.facebook.com/groups/ucimesevenku/ nebo prozkoumejte www.ucimesevenku.cz

Shrnutí 11 novinek

<https://ucimesevenku.cz/jaro-laka-ven/>

Budoucí svět potřebuje obojživelníky – děti, které se budou cítit jako doma ve virtuálním i v tom skutečném světě. Pozorujte, jak se postupně příroda zazelenává, pučí, roste, voní, bzučí. Stáhněte si pracovní listy a vyrazte ven na čerstvý vzduch od obrazovek.

VYZKOUŠEJTE AKTIVITY PLNÉ HRANÍ I UČENÍ V PRAXI.

Učte se s dětmi i rukama a v pohybu.

Vytvořte si rituál. Denně alespoň na chvilku ven do zeleně.

JARNÍ VOŇAVÉ UČENÍ

Lekce, aktivity, knihy a pomůcky, které lákají ven na jaře.

<https://ucimesevenku.cz/jaro/>

VYZKOUŠEJTE „ŠKOLA DOMA - ŠKOLA VENKU“

čeká na vás přes 50 aktivit ven

<https://ucimesevenku.cz/skola-doma/>

METODIKY UČÍME se VENKU

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven a získejte:

- přes 40 nových lekcí
- celkově přes 100 lekcí ven
- dohromady 568 stran inspirace ven.

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Učíme se venku s LÍSKOU

Začínáme připravovat 4 nové programy Učíme se venku s LÍSKOU pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVC.

Pro pedagogy vytvoříme i novou metodiku s ověřenými náměty pro jednotlivá roční období.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Sledujte náš web, facebook a rozesílku.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Škola pro udržitelný život

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpadky? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se se věnují těmto tématům:

Škola pro udržitelný život je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? **Každá základní nebo střední škola se může stát Školou pro udržitelný život!**

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**). Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Ve Zlínském kraji jsou od října 2020 zapojeny ZŠ INTEGRA Vsetín a ZŠ Huslenky. Další školy plánují zapojení v roce 2021.

Pro více informací či zapojení do projektu se ozvěte:
infoevvo@seznam.cz, Iva Koutná
www.skolaprozivot.cz/Skola-pro-zivot.html

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs).

Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezládně sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/
www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje?

Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás?

Informační videovzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s.

www.youtube.com/redirect?event=video
www.adra.cz/opravdovysvet

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Projektové dovednosti (nejen) v EVVO.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

Specializační studium koordinátor EVVO 2021–2022

LÍSKA ve spolupráci s ALCEDEM – střediskem volného času Vsetín a Vzdělávacím a informačním střediskem Bílé Karpaty plánuje v ZÁŘÍ 2021 otevření nového kurzu akreditovaného specializačního studia pro školní koordinátory EVVO pro pedagogy MŠ, ZŠ, SŠ i SVČ.

Termín studia: září 2021 – podzim 2022

Rozsah: 250 vyučovacích hodin přímé výuky s využitím aktivních metod a forem, praktických cvičení, terénních exkurzí a pomůcek.

Místo konání: Hájenka Na novém světě, Vsetín, výjezdy na pracoviště EVVO v regionu

Lektoři: pedagogové s mnohaletými praktickými zkušenostmi, odborníci zabývající se environmentálním vzděláváním, didaktikou, plánováním školních zahrad, ochranou životního prostředí, tématy udržitelného rozvoje, rozvojovým vzděláváním atd.

Studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. (specializační studium).

Účastníci získají: osvědčení, sadu materiálů do výuky

Během kurzu vypracují Školní plán EVVO pro svou školu.

V případě zájmu o studium vyplňte přihlášku,

<http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-koordinator-evvo-2>

Informace: infoevvo@seznam.cz • 605 806 840

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2021

strana 10

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město, www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- Centrum Veronica Hostětín, www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín, www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště, www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště, www.ddmsikula.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, www.bilekarpaty.cz/vis
- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz
Financování možné i z tzv. „ŠABLON“. INFORMACE: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Učíme se venku s LÍSKOU

Témata: živá zahrada (ptáci, hmyz), stromy, jarní rostliny, půda, voda apod. v návaznosti na roční období.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD, dětská skupina, SVČ

Počet účastníků: 15–28

Rozsah: 1–2 hodiny, možné i jako cyklus 2 a více programů v průběhu roku
Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠD

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahrada, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

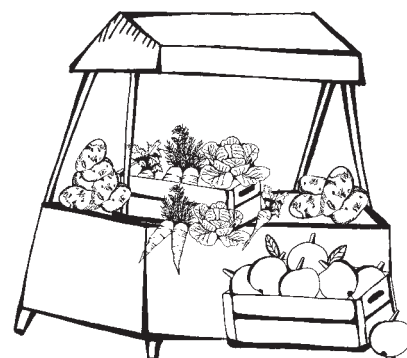
Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY

7. ročník: VODA V KRAJINĚ

8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY – Učíme se venku

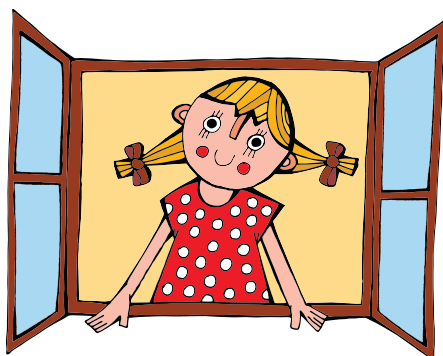
Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 6 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, půda, voda, tvary, příběhy jídla apod.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na

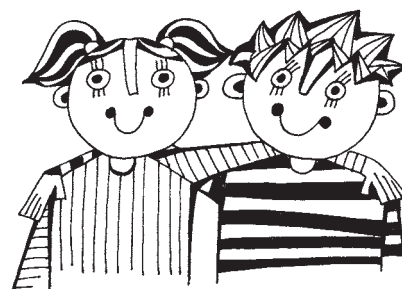
www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga, 10. ročník.** Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.

www.CO2liga.cz

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- **Badatelsky orientované vyučování,** <http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola** www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- **Globální rozvojové vzdělávání,** www.globalnirozvojovjevzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,** <https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),** www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,** <https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola** www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,** www.skutecnezdravaskola.cz
- **Světová škola,** www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,** www.skolaprozivot.cz
- **Žákovské parlamenty,** www.skolaprodemokracii.cz

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

■ Jak učít POLY.

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky:
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

■ Metodické listy Jak učít POLY, 4 ML Život v půdě, cena 40 Kč,

www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1

■ Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka

Pavelčíková, cena 150 Kč.

Objednávky na infoevvo@seznam.cz.
Účtujeme poštovné.

■ Mazej ven! Catherine Ard, Carla McRae

Moderní verze zálesácké příručky do města i na venkov napsaná na míru dětem 21. století. Dost bylo sezení doma, venku je toho tolik k objevování! Ať už se jedná o zahradu, park nebo blízký les – stačí nebýt líný a poslechnout svou zvědavost. Hravý a obrazově názorný průvodce obsahuje aktivity, které pomáhají budovat smysluplný vztah s přírodou v našem okolí. Vedle základních znalostí, jako je stopování, stavba přístřešku nebo rozdělání ohně, přináší nápady na různé hry i poznatky o zvířatech a rostlinách. Tato kniha volně navazuje na úspěšný titul RUCÉ V HLÍNĚ.

www.knihydobrovsky.cz/kniha/mazej-ven-308428022

■ Moje ptačí knížka, S. Ernten, J. Walczyk

Ptačí svět děti baví. Moje ptačí knížka je plná zajímavostí ze světa malých opeřenců – jak ptáci vypadají, co dělají v jednotlivých ročních obdobích a jak je pozorovat či krmit. Přečtete si tuto knihu a pozorujte ptáky celý rok – je to úžasné dobrodružství.

hwww.knihykazda.cz/moje-ptaci-knizka/

■ Nové číslo bulletinu Mrkvička. Tématem je Otevřená školka.

www.pavucina-sev.cz

■ Nové číslo časopisu BEDRNÍK

Tématem jsou zelené límečky neboli green jobs - povolání pečující o životní prostředí.

www.pavucina-sev.cz

■ Nové číslo časopisu Školní zahrada. Číslo v zahradě – jsou všude.

V uspořádání květů, v křivkách ulity, v rozpočtu a sponu výsadby...
O tom všem v novém čísle čtvrtletníku Školní zahrada. Najdete tam taky matematické náměty pro výuku venku – od dětí z prvního stupně až po středoškoláky.

A napadlo by vás, že takový hmyzí hotel se dá využít snad v každém předmětu? Nadšená tvůrkyně a správkyň školní zahrady ZŠ Přibyslav ukazuje, jak se dá všestranně využít i malý kus půdy. Papírovou Školní zahradu můžete získat jako přílohu Bedníku, elektronicky se k ní dostanete přes **odkaz**.

www.skolni-zahrada.cz/

■ Kniha Skřítek Kompostík a jeho kamarádi, Miluška Štefanová, příběhy z jedné zahrady, nakl. Pointa

■ Kniha Malý kutil

o kutění s dětmi, <https://maly-kutil.cz/naradi-pro-deti/>

■ Bádáme každý den

Objevujte s žáky přírodní vědy každý den!

www.nakladatelstvi-safran.cz/produkt/badame-kazdy-den-a/

■ Nová publikace Místně zakotvené učení

www.pavucina-sev.cz/data/X/n/T/sever-MZU-publikace-dobra-prax.pdf

■ METODIKY UČÍME se VENKU

Přes 40 nových lekcí, celkově přes 100 lekcí ven, dohromady 568 stran inspirace ven.

Více na: <https://ucimesevenku.cz/sady-ven/>

Objednávejte v e-shopu www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

■ Jděte VEN, inspirativní náměty pro pobyt venku, www.jdeteven.cz

■ Fairtrade Česko a Slovensko má Youtube kanál

Najdete tam zajímavá videa o fungování Fairtrade a o životě pěstitelů, trailer na oceněný dokument Ve stínu kakaovníku, ale i videa o tom, proč Ladislav Zibura a Zuzana Kronerová nakupují Fairtrade.

<https://bit.ly/fairtrade-100>

■ 7 filmů a pořadů, které vás odnaučí plýtvat jídlem

<https://zachranjidlo.cz/8214/6-filmu-ktere-vas-odnauci-plytvat-jidlem/>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 14115 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivibirat.cz

Přírodní zahrady

- Jak na přírodní zahradu poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- Kde jsou přírodní zahrady v Česku: www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín, <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- Ekozahrady, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- Osivo vhodné pro přírodní zahradu nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete odkaz **Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- Časopis Školní zahrada.
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu. <https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků. Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska. NOVÝ REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“**
www.iskopanice.cz

■ Mapa českých biopotravin,
<https://kde.lovime.bio/>

■ Nabídka farmářských a bio produktů
Eko sady Komňa, www.biosvestky.cz

Ekofarma Javorník Štítná, Mléko do škol,
Ing. Radka Barboříková, tel.: +420 731 210 48

■ BEZOBALOVÉ OBCHODY ve Zlínském kraji:
Bezobaláč Zlín, Náměstí T.G. Masaryka 2433, Zlín,
tel.: 608 180 874, prodejna@bezobaluzlin.cz,
www.bezobaluzlin.cz

Vědomí, bezobalový obchůdek,
Dlouhá 211, Uherské Hradiště, tel.: 777 956 032,
www.facebook.com/Vědomí-bezobalový-obchůdek

Bezobalov,
Zelené náměstí 1290, Uherské Hradiště, tel.: 774 874 734,
www.facebook.com/Bezobalov-Uherské-Hradiště

Bez Uherský Brod, Moravská 82, Uherský Brod,
www.facebook.com/BezUherskyBrod

Češkův mlýn, Jarcová 160, Bystřička,
tel.: 733 539 250, ceskuvmlyn@probio.cz,
www.probio.cz

Zdravé já – výrobky s příběhem, Palackého 457, Rožnov p. R.,
tel.: 730 100 240, hanka@vyrobkyspribehem.cz,
www.vyrobkyspribehem.cz

Delizia – rozlévaná EKO drogerie, ulice Mostecká, Vsetín
www.facebook.com/Delizia-Rozlévaná-EKO-drogerie

ZeLo Bedýnky, ulice Mostecká, Vsetín

Fairtrade (Spravedlivý obchod)

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv. Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně. Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
www.liska-evvo.cz/doc/fairtrade-cesko-a-slovensko-prinasi-novinky-ze-sveta-fairtrade
<https://fairtrade-cesko.cz/>

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráníme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ, od řeky Bečvy).

S ohledem na aktuální situaci ZAVŘENO.
Férový obchůdek po dohodě na tel. 605 806 840.

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učít POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2021

strana 16